

Stræderne

i København

Per Larsen fortæller

**Dronning Margrethe
har 40 års jubilæum**

Russiske bade i byen

two and eight

LONDON
MILANO
TOKYO
PARIS

Åbningstilbud
Cardigan i uld og læder
HALV PRIS
Kompagnistræde 28-Tlf.: 33 91 00 08
www.twoandeight.com

VERDENS MINDSTE TEATER
præsenterer forestillingen
Sofya Andreyevna

Medvirkende:
Bozenna Partyka
Instruktion: Ulla Koppel
Musik: Anders Koppel
Cello: Klara Preben-Hansen
9. - 29. februar 2012
tirsd.- fred. kl. 19:00,
lørd.- sønd. kl. 16:00
Entre kr. 125.-

Albrechtsens
GALLERI
Annemette Albrechtsen
Kronprinsessegade 2
DK - 1306 København K.
mobil: 26 17 12 50
albrechtsen@gmail.dk
www.albrechtsen.dk

GALERIE HELTH

Asger Jørn
Henry Heerup
Lise Blaaberg
Christian Tangø
Alice Hansen
Kamilla Lynggaard
Jens Galschiøt
Tina Sonnichsen
m.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelth.dk
www.galeriehelth.dk

etbl. 1989

FOTO/C

FOTO/C - Holbergsgade 5 - DK 1057 København K.
Telefon: 33 14 24 14 - www.fotoc.dk

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

PER LARSEN OG ARBEJDET I KØBENHAVN

Per Larsen arbejder nu med bekæmpelse af kriminalitet fra Københavns Rådhus.

Per Larsen kender vel de fleste københavnere i rollen som Københavns Politis chefpolitistinspektør med de kontante meldinger, ofte fra "Larsens Plads" i Politigårdens indre gård.

For to år siden forlod Per Larsen stillingen i Københavns Politi til fordel for en stilling i en nyoprettet enhed på Københavns Rådhus. En enhed, der er en del af overborgmester Frank Jensens lovede indsats mod især bandekriminalitet.

Stræderne har truffet Per Larsen på Rådhuset for at høre, hvordan det går med denne indsats, og hvordan det i det hele taget har været for Per Larsen at skifte job efter mange år på Politigården. Per Larsen fortæller:

"Det er vidunderligt at komme over og arbejde her, når man har været i et andet fantastisk hus i mange år. Jeg har haft utrolig meget glæde af at arbejde på Politigården, det er en

fantastisk bygning. Meget barsk udadtil, men med så mange fantastiske detaljer, lige som her. Lyset er varmere her, her er utroligt hyggeligt og velholdt."

Vi talte med Frank Jensen for omkring 2 år siden, hvor han var klar til at styrke indsatsen mod banderne, når han kom til som overborgmester. Så vidt vi kan forstå, er du blevet henter til Rådhuset bl.a. for at hjælpe med den indsats. Hvordan er status nu?

"Det er fuldstændigt rigtigt, at en af Frank Jensens store overskrifter ved valgkampen var indsatsen mod bandekriminalitet. De to andre var udviklingen af byen og varetagelse af børnene, og det er der fuldt knald på. Jeg har aldrig oplevet en by, der er eksploderet så meget som København i de par år. Indsatsen mod bandekriminalitet skal ses i et større perspektiv, hvor bandekrigene nok var den direkte anledning, men hvor det overordnede mål er borgernes

STRÆDERNE i København
er flyttet til
LAVENDELSTRÆDE 8
Vi ønsker alle vore mange abonnenter
og annoncører et
GODT NYTÅR

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto:

Kirstine Ploug (DJ)-Slutterigade

Trykkeri:

Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side : 3-7 : Per Larsen fortæller

Side 8-9 : Dronning Margrethe, 40 år på tronen

Side 10-11 : Betalingsringen er en ny skat

Side 12 : Asta Nielsen

Side 13 : Sven Okkels tegner byen

Side 14-17 : Maleren Lise Ahlefeldt

Side 18-20 : Kastelskirken

Side 21 : Verdens mindste teaters nye forestilling

Side 22 : TWO AND EIGHT ny modeforretning

Side 23 : Før og nu

Side 24-25 : Russiske bade i byen

Side 26 -27 : Madsiden

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.

Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

PER LARSEN ER EN MESTER TIL AT FORKLARE TINGENE

Per Larsen mener, at det er vigtigt at borgerne involverer sig i det miljø, de bor i. Hverken politiet eller kommunen alene kan klare at bekæmpe kriminalitet. Det er ofte også et spørgsmål om borgernes vilje til at medvirke og ikke sidde hjemme og være skræmte over, hvad pressen skriver.

tryghed i bredeste forstand. Vores hovedopgave her er at fastholde den tryghed og om muligt gøre den endnu bedre. Som udgangspunkt er min påstand – og det tror jeg også er Frank Jensens – at København i bund og grund er en meget tryk by. Der sker ikke – sammenlignet med andre tilsvarende byer – de samme forfærdelige ting, men der sker selvfølgelig stadig noget, og hver eneste gang er det et problem for nogle borgere og dermed også for myndighederne. Derfor er der hele tiden fokus på tingene. Frank Jensen har valgt at sætte ekstra fokus på tryghedsskabende foranstaltninger. Dels med afsæt i den meget alvorlige situation med bandekriminaliteten, og dels med afsæt i kriminaliteten i bredere forstand.

Man kan sige, at det er svært at løsrive tingene fra hinanden, fordi når folk er havnet i en situation, hvor bandekriminaliteten er tiltrækkende, skyldes det selvfølgelig, at der på et eller andet tidspunkt er en film, der er knækket i éns liv, så man er kommet ind på et forkert spor og føler sig tiltrukket af de miljøer. Derfor er en af vores opgaver at fortsætte med et massivt kriminalpræventivt og socialt arbejde helt nede fra de yngste børn og forsøge at fange evt. problemer op, inden de bliver rigtigt store. En indsats så tidligt som overhovedet muligt er grundlæggende for vores arbejde. Derfor vedtog man i Borgerrepræsentation at oprette et Center for Sikker By, som er under økonomiforvaltningen under Frank Jensen. Her skulle man prøve at samordne hele den kriminalpræventive indsats, foreslå nye aktiviteter og få lavet det, vi kalder et "sikker by program".

København er i bund og grund en meget tryk by

Det er det, vi har arbejdet med i snart to år. Det kører rask derudad. Umiddelbart er det svært at måle resultater på den korte bane, for det er en meget langsigtet investering. Men på den anden side er det min klare fornemmelse, at med de initiativer, der er sat i gang, og den fokus, der stadigvæk er blevet fastholdt også ude i forvaltningerne, at tingene går den rigtige vej. Vi ser med stor glæde, at kriminaliteten blandt unge under 18 år daler kraftigt, og hvis det kan fastholdes, er det det første store skridt i relation til ikke at fortsætte i den kriminelle løbebane, når man bliver ældre. Så det ser rigtigt fornuftigt ud. Kriminaliteten i byen falder også generelt set og har gjort det igennem mange år. Der kan være visse udfald på ledningen i form af for mange indbrud en gang imellem og derfor er en del af vores indsats på den front at få iværksat nogle lokale kampagner for at komme indbruddene til livs. Det er ikke noget, politiet eller kommunen

kan klare med et fingerknips; meget ofte er det også et spørgsmål om borgernes vilje til at medvirke til at få stoppet festen og ikke bare sidde og ryste i deres små lejligheder eller huse og ikke interessere sig for, hvad der foregår i nærområdet.

Borgernes involvering er vigtig, og kan vi på den måde lave noget hjælp til selvhjælp, kan vi måske hjælpe med til at dæmpe de kriminalitetstal, som har det med en gang imellem at poppe op. Men generelt set falder kriminaliteten, selv om feltet med unge/voksne mellem 18 og 25 år stadig har for meget gang i den. Derfor har kommunen besluttet at lave nogle målrettede, kriminalpræventive programmer for dem. Det er et spørgsmål, om man her kan bruge sociallovgivningens tvangsmidler, eller om man skal hælde nogle gulerødder op og prøve at lokke dem ud af kriminaliteten, hjælpe dem ind på det rette spor."

Er det bander, vi taler om her?

"Det kunne det godt være. Men også unge kriminelle, der

aspirerer til at blive medlem af en bande, eller måske bare laver den samme

form for personfarlig kriminalitet, som virkelig er med til at skabe utryghed. De her 18+-folk forsøger vi at få taget hånd om, og vi har oprettet 3-4 18+-centre, hvor man efter samme model som ungdomsklubberne – som jo kun retter sig mod de unge under 18 år – forsøger at trække de lidt ældre ind og prøve at påvirke dem til at få en uddannelse, få et job, måske hjælpe dem lidt med en bolig for at få dem ind på den rigtige bane. Vi prøver hele tiden at se, hvor der er behov. Kunsten er hele tiden at have fingeren på pulsen og bruge pengene rigtigt. Vi bruger mange penge på kriminalpræventive foranstaltninger, og de penge skulle gerne kanaliseres hen, hvor de gør gavn og ikke bare pr. automatik køres hen, hvor de plejer at blive kørt hen. Vores budget omkring kriminalpræventive foranstaltninger, hvis vi tager alle forvaltningerne og det særlige sikker by-program

med, er ca. 230-250 mio. kr. om året, så det er vigtigt, at vi gør det rigtigt.

Lad være med at lade hysteriet få overtaget

I Sikker By-sammenhæng arbejder vi på tværs af forvaltningerne. Vi har en programgruppe, der har repræsentanter for alle forvaltninger. Da vi startede Sikker By-programmet, havde vi ledende medarbejdere, som kendte systemet

i dybden, til at arbejde her et par dage om ugen, hvor vi med samtlige forvaltninger omkring bordet og Sikker By-centret fik lavet et forslag til, hvordan et Sikker By-program kunne se ud. Det blev så præsenteret for en styregruppe, som typisk består af direktørerne, og siden forelagt økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen. På den måde er der fuldstændigt fælles fodslag mellem samtlige forvaltninger, og det er en styrke, at vi

i et ellers meget stort hus kan køre det på den måde."

Er det dig, der er idémanden i projektet?

"Nej, jeg er en del af det team, der er her. Vi arbejder som et samlet team på kryds og tværs i systemet, og jeg bidrager med den viden, jeg nu har omkring kriminalitet set fra en anden stol. Folk spørger mig tit, om det ikke er vanskeligt

Aut. VVS-Installatør
Blikkenslager & Kloakmester
Sonberg, Rolf Christensen
& Bent Søndergaard VVS A/S

Heimdalsgade 4
DK 2200 Kbh. K.
Tlf. 35 39 29 93 - Fax. 35 39 99 44
mail: sonberg@3blaa.dk - www.3blaa.dk

Originale sømandstrøjer

findes i flere farver

findes i flere farver

Herreekviperingshandler
Jørgen Pedersen

Strandgade 24 • 1401 Christianshavn • Tlf. 32 54 19 03

PER LARSEN FØLER SIG HJEMME PÅ RÅDHUSET

lige pludselig at gå fra at putte folk i spjældet og så at skulle undgå at putte dem i spjældet. Men det er det ikke, for det er rent faktisk også politiets opgave at undgå at putte folk i spjældet. Den sociale og kriminalpræventive opgave har altid været fremme på banen. Men jeg har selvfølgelig qua alle sager, jeg har haft fingrene nede i, en basisfølelse af, hvordan man skal løse en konkret problemstilling.

Selvfolgelig har jeg også en paratviden om, hvordan vi får udbygget samarbejdet med politiet. For en væsentlig del af det, vi laver her, sker i tæt samarbejde med Københavns Politi. Der er ikke nogen af vores institutioner, der kan stå alene. Politiets opgave langt hen ad vejen er at gøre os opmærksomme på, når der er sociale problemer, medvirke til SSP-systemet og også tage sig af dem, der skal have en helt anden behandling, nemlig via retssystemet. Der er

jo nogle, der er så langt ude i kriminalitet og uden for den pædagogiske rækkevidde, at man er nødt til at gøre sig fri af dem, og det er selvfølgelig en politiopgave.

Jeg har også haft meget glæde af at være rundt i de forskellige kvarterer til borgermøder, hvor jeg har fået nærkontakt med borgerne. Det er vigtigt at få punkteret de myter, der huser rundt omkring om, hvor forfærdeligt det hele er. Spis nu lige brød til! Tag udgangspunkt i virkelighedens verden og lad være med at lade hysteriet få overtaget, så man bliver bange for at gå ud om aftenen. Folk sætter sig jo i en form for frivillig husarrest, og det er skrupskørt, når vi har en by med så mange tilbud. Jeg tror, at jo mere vi kaster os ud på gader og stræder, jo mere ubekvem

bliver det for de kriminelle typer at være der. På den måde kan vi genbesætte byen!

Der er en tendens til, at pressen giver den lidt for meget gas i beskrivelsen af kriminalitet. De

fleste sager behøver ikke skabe utryghed hos folk i bredeste forstand,

Synligt politi på de rigtige steder på de rigtige tidspunkter

fordi risikoen for at blive udsat for det er minimal. Hvis man ikke iagttager medierne med fornuft, kan man godt blive lidt skræmt, og det synes jeg er ærgerligt. På den anden side er det også vigtigt for folks tryghedsfølelse, at der bliver informeret. Relevant viden er med til at skabe tryghed; det er en balance, som skal findes. Det prøver vi at formidle ud til lokalsamfundene, og her spiller lokaludvalgene en afgørende rolle. Vi skulle gerne kunne se det på tryghedsindekset, som er en måling, som man i beskæftigelses- og integrationsforvaltningen laver hvert år, hvor man i 35 små udvalgte områder måler folks tryghed. Det tryghedsindeks har nogle pletter, hvor der er behov for en ekstra indsats. På den lange bane skulle vi gerne se en forbedring, sådan at antallet af områder, hvor man føler sig meget utryk, daler stille og roligt. Et meget godt eksempel

er Tingbjerg. Bare man siger Tingbjerg, siger de fleste, at det er ragnarok derude. Det er noget forfærdeligt pjat, for kriminaliteten i Tingbjerg er faldet meget dramatisk, efter man har lavet en helhedsplan og sat nogle initiativer i gang mellem politi, kommune og boligselskaber.”

Kan du nævne andre konkrete ting, der kører for tiden?

”Vi har det projekt, vi kalder ”Tryk den af”, som kører i natlivet i det centrale København. Vi er tæt samarbejde med restauratørerne i gang med at forbedre forholdene. Når man kigger på voldsstatistikkerne – nu er volden ikke noget kæmpeproblem i København – så er det typisk torsdag, fredag og lørdag nat mellem kl. 2 og 4, hvor folk er blevet dumme i hovedet af den ene eller anden grund, at man kan risikere, at det udvikler sig for meget. Det gælder om at få restauratørerne til at holde orden i eget hus og sørge for, at uønskede ikke kommer ind, og at udskænkningen foregår ordentligt osv. Vi har lavet en certificeringsordning, som restauratørerne selv er meget involverede i, og som giver restauratørerne mulighed for at blive honoreret for at tage sikkerheden alvorligt. Det breder sig stille og roligt som ringe i vandet, og det kommer vi til at se resultater af. Denne

Per Larsen er en del af det nyoprettede Center for Sikker By, som holder til på rådhuset.

ordning kombineret med en udvidelse af lokalpolitioordningen, som politiet netop har lanceret, virker godt. Jeg tror på, at synligt politi på de rigtige steder på de rigtige tidspunkter er en fantastisk god urodæmper, som jo ikke behøver at koste så mange ressourcer. Vi arbejder tæt sammen med lokalpolitiet og har gensidig forståelse for hinandens arbejde, og det gør indsatsen meget effektiv.

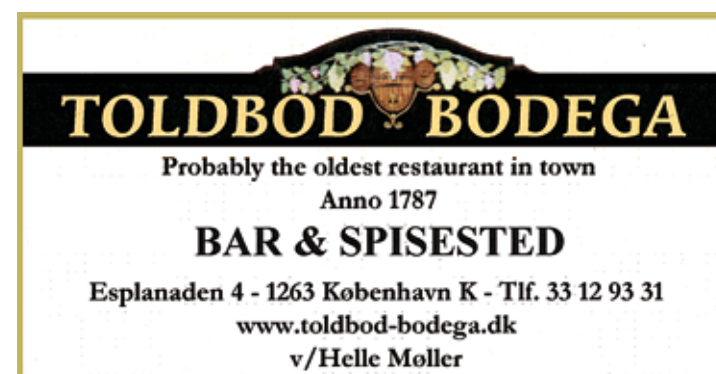
SSP-samarbejdet omkring børn og unge er også meget vigtigt. Ved en tidlig indsats sparer vi både mange menneskelige ulykker og mange penge. Indsatsen over for de unge under 18 år, f.eks. de skoleløse unge, der dropper ud og havner på gaden og kommer ud i krimi-

nalitet, styrkes. Derfor er der sat socialrådgivere ud på alle skoler i håb om at stoppe hullet. Det er også et spørgsmål om, hvordan de unge har det derhjemme. Mange unge er udsat for omsorgssvigt, og det må vi have stoppet. Basalt er det jo forældrenes ansvar, men hvis de svigter, skal der være nogen til at samle børnene op. Det er det, vi gør her. Som noget nyt udvider vi som sagt nu indsatsen til også at omfatte de 18-25-årige, og her er det ikke mindst bandekriminalitet og andre former for alvorlig kriminalitet, som vi forsøger at få dem lokket ud af.

Alt det her skal ses i et meget langt perspektiv, men jeg er stensikker på, at hvis vi bliver med at holde fokus på det, når

vi meget langt. Selvom tallene bliver bedre, må vi aldrig slippe håndtaget og læne os tilbage, for det koster alt for mange kræfter at vende bøtten, hvis resultaterne pludselig udebliver. Det er et langt, sejt træk, og det gode er, at der er en fuldstændig enig bred politisk opbakning til

projektet. Økonomiudvalget, hvor alle borgmestrene sidder, har vedtaget alle initiativer i bred enighed, så jeg tror, at der er noget at hente på den lange bane, så København kan fastholdes som en by, der er værd at bo i og at besøge. Så tryghed står og blinker som det allerøverste.

DRONNING MARGRETHE PÅ TRONEN I 40 ÅR

Kongen er død-Dronningen leve, som statsminister Jens Otto Krag proklamerede ud over slotspladsen.

Det er nu 40 år siden, Prinsesse Margrethe klædt i sorg stod på balkonen over porten til Christiansborg med statsminister Jens Otto Krag ved sin side. Kong Frederik d. IX døde den 14. januar, og den 15. januar faldt det i Krag's lod at udråbe Dronning Margrethe d. II til Danmarks nye regent. Allerede i 1953 havde Danmarks befolkning gennem folkeafstemningen om Grundloven og Arvefølgeoven bestemt, at Prinsesse Margrethe skulle efter-

følge sin fader på Danmarks trone, og den 100.000-tallige folkemængde, der samlede sig på Slotspladsen denne kolde vintereftermiddag, var en klar manifestation af, at danskerne følte, at deres valg var det rigtige.

En gang imellem har vi en tendens til at glemme, at Dronning Margrethe ikke kun er Danmarks Dronning, hun er sandelig også Færøernes og Grønlands Dronning, og det

stiller krav til, at vi hæger om det fællesskab, der bør herske mellem 3 ligestillede folk.

Det var et Danmark, Dronningen nu skulle være monark for, der var i en kraftig brydningstid. Inden 1972 var udrundet, havde Danmark tilsluttet sig De Europæiske Fællesskaber, og siden kom der oliekrise, indvandringsproblemer, politiske omvæltninger bl.a. i form af Fremskridtspartiet og en total omfordeling af

tilslutningen til partierne på Christiansborg, alt sammen noget, som har ændret dansk politik radikalt.

I alt dette har Dronning Margrethe formået at være hele Danmarks Dronning, en gang i mellem med et formanende ord, som vi i det store og hele har taget til os. Med en stor forståelse for tidens krav har Dronningen fornyet monarkiet samtidigt med, at glansen om Kongehuset er bevaret. Midt i alle omvæltningerne har det været afgørende for Danmarks gode navn og rygte, at vi ikke bare er et lille land, men er Kongeriget Danmark med en 1000-årig tradition bag os, spørg bare ude omkring i verden!

Hvad betyder så monarkiet for Danmark? Monarkiet betyder, at Danmark har sin 1000-årige historie og dermed en helt ubetalelig kontinuitet, og at landets prestige over for udlandet

er uvurderligt større end den prestige, en lille republik oppe i hjørnet af verdenskortet kan opnå. Så er der dem, der spørger, om det er pengene værd? Uanset hvad Kongehuset koster, så er det klart pengene værd. Pengebeløb har det med at være netop så store, at de passer til éns argumenter! Her vil det nok være værd at skrive historieprofessor Tage Kaarsteds udsagn bag øret: "Monarkiet kan meget vel blive Demokratiets sidste skanse".

Dronningen er et flittigt og kunstnerisk begavet menneske, og Dronningens interesse for kunst har udmøntet sig i et imponerende kunstnerisk CV, der går fra tegning af julemærket i 1970 – og igen i 2003 – over talrige bogillustrationer til design og egenhændig brodering af messehagler til flere af landets kirker.

Velkendt er også Dronningens balletinteresse, der har ført til design af kostumer til adskillige forestillinger, bl.a. "Et Folkesagn" på Det Kgl. Teater. Dronningen maler også selv, og hendes malerier har opnået anerkendelse internationalt.

Nævnes bør også monogrammerne, som Dronningen tegner til hvert enkelt medlem af den kongelige familie, som efterhånden har vokset sig stor og

Dronningen og prinsgemalen hyldes af de mange på slotspladsen

snart udvides med en lille ny prins eller prinsesse – måske er Prins Joachim og Prinsesse Marie allerede blevet forældre igen, når Stræderne er på gaden i januar. Københavnerne har været stolte af at bo i Kongens København, nu er de næsten mere stolte af at bo i Dronningens København.

Der skal ikke herske tvivl om, at Dronningens betydning for byen er afgørende for, at København er en af Europas vigtige kulturbyer, hvad byens styre alvorligt bør tage i betragtning, når Københavns fremtid er under overvejelse.

Det er af et godt hjerte, at Stræderne i København hermed lykønsker Hendes Majestæt Dronning Margrethe d. II i anledning af 40-års regeringsju-

bilæet, og det gør vi i håbet om, at Dronningen stadig vil sætte

sit præg på byen også langt ud i fremtiden.

Dansk frokost v/ Helle Vogt mandag til lørdag Kl. 11.30 - 16.00	Tivolihallen Vester Voldgade 91 1552 København K Telefon 33 11 01 60 www.tivolihallen.dk	Dansk middag v/Anders Busk Danske egnsretter nutidige og velanrettede. En hyggelig atmosfære, Gør, at De i ro og mag kan nyde vores økologiske vine eller et koldt glas fadøl fra Fur Bryghus. tirsdag til lørdag kl. 17.30 - 20.30
--	--	---

MALERMESTER FLEMMING JENSEN Maler- og dekorationsværksted	
MARMORERING ÅDRING DEKORATION FORGYLDNING VINDUER MØBLER DØRE VÆGGE BEKLÆDNING LINOLIE LIMFARVE KIRKER SLOTTE BESLAG RÅDGIVNING PRIVATE HUSE	
FLEMMING JENSENS MALERVÆRKSTED Ny Vestergade 9 st.th. - DK 1471 København K. - Tlf. (+45) 33 14 47 43 Værkstedet, Raadvad 40, DK - 2800 Lyngby E-mail: flemming-jensen@internet.dk - www.raadvad-malermesteren.dk	

Det handler nok ikke om trængsel, men om en ny skat

Trafikministeriet udtalte midt i december at trafikken i København er faldet betydeligt siden 2007 og stadig falder, måske fordi der bliver færre arbejdspladser.

Betalingsring – trængselsring – rædselsring

Debatten om en betalingsring viser, at modstanden bliver stadig større, efterhånden som regeringens argumenter viser sig ikke at holde. Først skulle vi have ringen for at holde bilerne ude af hensyn til miljøet i København. Da det viste sig, at forureningen faktisk er faldet, skulle det nu være trængslen på indfaldsvejene, der var argumentet. "Det er synd for bilisterne, at de skal sidde i kø i hele og halve timer i myldretiden". Ja, det er da irriterende. Men at tro, at de samme bilister

kan flyttes over i den kollektive trafik fra dag 1, når betalingsringen er en realitet, er jo helt hen i vejret. Den kollektive trafik er allerede nu overbebyrdet i myldretiden, og hvis der skulle flyttes så mange bilister over i det system, ville det bryde sammen og medføre endnu længere ventetider for passagerer, der er henvist til at stå på en kold peron og vente på et tog. Dertil kommer, at kollektiv trafik for mange pendlere ikke er noget alternativ, den er ganske enkelt ikke-eksisterende i mange yderområder. Og så blev prisen ikke sat ned, som lovet under valget, men op!

Det er rigtigt, at der i det seneste års tid har været trængsel i myldretiden, både på indfaldsvejene og inde i selve byen. Men mon ikke en meget væsentlig årsag er, at samtlige indfaldsveje har været underlagt vejarbejde,

at der er store metroudgravninger på knudepunkter i byen, at fjernvarmerør – igen, igen – graves op og ned, at Vester Voldgade har været og fortsat nærmest er krigszone, at kommunen tillader stilladsopsætning til ejendomsreparation samtidig med at vejbanen kun er i halv bredde på grund af arbejder i vejen osv. osv.

For nu at vende tilbage til forureningsargumentet: Danmarks Miljø Undersøgelser (DMU) står for måling af luftkvaliteten i de større byer i landet, herunder København. DMU oplyser, at der indtil år 2000 i byområderne blev konstateret en stadig forbedring af luftkvaliteten. Siden er luftkvaliteten hverken blevet værre eller bedre, men da grænseværdierne for kvælstofdioxid (NO₂) og partikler er blevet strammet af EU, overskrider mængden af stoffer

de tilladte grænser. Der er altså ikke tale om, at luftkvaliteten i København er blevet dårligere.

Partikkelkoncentrationen måles som massen af partikler, der er mindre end 10 mikrometer i diameter. Dette forkortes til PM₁₀. Siden 2005 er der i København og provinsen målt niveauer over grænseværdierne for PM₁₀. Overskridelserne blev målt på stærkt trafikerede gader i byerne. Målinger viste, at den tilladte årsmiddelværdi på 40 mikrogram pr. kubikmeter kun blev overskredet lidt. Den tilladte grænse for døgnmiddelværdien på 50 mikrogram pr. kubikmeter blev overskredet mere end de tilladte 35 gange om året. Det har ved nærmere analyser vist sig, at overskridelserne af døgnmiddelværdien oftest skyldes transport af luftforurening fra andre lande. Overskridelsen skyldes altså ikke kun udslip fra trafikken i gaderne.

En rapport om partikelforurening i København udført af DMU for Miljøstyrelsen i september 2011 konkluderer: Antallet af ultrafine og potentielt sundhedsskadelige partikler på Københavns stærkt befærdede strøg, H.C. Andersens Boulevard, er reduceret med omkring 50% i de seneste 9 år. Faldet tilskrives forbedret teknologi i køretøjer, nye renere biler og indførelse af miljøzoner.

Så er der trængselsargumentet: Statsministeren fastholder, at "betalingsringen er det bedste bud på at løse udfordringen med trafiktrængsel i og omkring København. Hvis man ikke har en betalingsring, står man i den situation, at der bare vil blive flere og flere biler, der kører ind til København, mere og mere ventetid, og at vi reelt ikke har nogen muligheder for at investere i bedre kollektiv trafik." Men der kommer ikke flere biler ind til København, tværtimod. Det fremgår af et svar, som trafikministeren gav til Martin Geertsen (V) før jul, at der har været et fald i trafikken i Københavns indre by siden 2003.

Tilbage står, at det eneste argument for at spærre Indre By inde bag voldene igen og i øvrigt genere tusindvis af mennesker er, at der mangler penge til den kollektive trafik. Kunne vi så ikke få en konstruktiv diskussion af, hvordan vi skaffer disse penge i en fart? I øvrigt har Socialdemokraternes trafikordfører Rasmus Prehn netop erkendt, at det planlagte prove-

nu to 2 mia snarere bliver på 1,5 mia kroner. "Det forhold, at vi har fokuseret mere og mere på, at det er trængsel, der skal bekæmpes, og at det derfor er i trængselsperioderne, der skal opkræves en afgift, gør, at provenuet bliver mindre, end hvis man havde en afgift hele tiden", siger Rasmus Prehn. Det kan vist alle forstå.

Jeg tror, mange gerne ville spæde til en udbygelse af det kollektive system, hvis vi fik en åben og ærlig diskussion, og hvis vi kunne være sikre på, at de penge, vi giver til projektet, faktisk også bliver brugt til bedre kollektiv trafik og ikke falder ned i et tomt hul undervejs, som vi desværre har oplevet det, uanset regeringens farve, med skatter og afgifter, der formelt var øremærket til en specifik kasse, men alligevel endte alle andre steder, f.eks. vægtafgiften, der skulle gå til vedligehold af vejsystemet, og AM-skatten på 8%, der skulle gå til efteruddannelse, men blot blev en ekstra skat, der røg i den sorte gryde.

En ganske almindelig torsdag formiddag i januar måned, man kan virkelig se at København trænger til trængselsafgifter (eller er det bare endnu en skat). Man tænker slet ikke over hvordan det gik galt da byen blev lukket af med et cykeløb som intet publikum havde.

Det lille Apotek
Er stedet hvis man ønsker hygge, nostalgi og god dansk mad.

**frokost fra 98-
aften menu fra 98-**

Større
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk

BIRTH GRÆSBORG DESIGN
25 år i STUDIESTRÆDE 40 - 1455 Kbh. K. - TLF: 33 93 61 12

-25 år i
STUDIESTRÆDE 40

Kunst & Håndværk
UDSALG
PÅ UDVALGTE VARER
- 10% øvrige varer
27. JANUAR - 11. FEBRUAR 2012

- Tekstiler
- Smykker
- Glas
- Keramik

LANDEMÆRKET 9
Landemærket 9 - 1119 København K
Telefon 33 11 68 81 v/ Ruedal
www.kunstoghaandvaerk.dk
Åbningstider: man.-tors. 11.00-17.30
fre. 11.00-18.00 lør. 10.00-14.00

Det gode traditionelle danske smørrebrød dominerer menukortene til frokost

HUSMANN'S VINSTUE
Larsbjørnstræde 2, 1454 København K
Telefon: 33 11 58 86
www.husmannsvinstue.dk
Hverdage 11.30 - 18.00
Lørdag 12.00 - 17.00

KØBENHAVNER CAFÉEN
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon: 33 32 80 81
www.kobenhavnercafeen.dk
Alle dage 11.00 - 24.00

DANMARKS STORE FILMSTJERNE

Filmmuse på Vesterbro
Asta Nielsen

Skuespillerinden Asta Nielsen var stumfilmens første stjerne. Og stadig i dag synes der at være noget dragende over hende. På Gammel Kongevej erindres hun med en mindetavle.

Asta Nielsens filmkarriere varede 22 år. På den tid medvirkede hun i 74 film. Størstedelen af hendes filmkarriere var i Tyskland, hvor hun arbejdede fra 1911 til 1936. Herefter vendte hun hjem til Danmark, hvorefter hun næsten gik i glemsel, inden der igen kom røre omkring hendes person i årene inden hendes død i 1972.

Asta Nielsens forældre var i 1877 flyttet ind i Gammel Kongevej 9. Her boede de stadig, da Asta blev født den 11. September 1881. På det tidspunkt var faren arbejdsløs og moren trappevasker. Pengene var små!

Da hun var halvandet år gammel skaffede en onkel et arbejde til faren på en kornmølle i Malmø, og familien flyttede over på den anden side af Øresund. Her blev de i syv år, inden de vendte tilbage til København.

Fødsel

I "Den tiende muse" skriver Asta Nielsen: "Da jeg kom til verden, fik min moder en

frygtelig forskrækkelse. En tyk, sort pandemanke dækkede mit ansigt til næsetippen, hun troede, jeg var født uden øjne. Men da jordemoderen strøg håret til side, skal et par øjne af en så eventyrlig størrelse have åbenbaret sig, at de alle brast i latter. Med en vis stolthed fortalte moder ofte, at når hun senere spadserede med mig på gaden i barnevogn og mødte bekendte, at de, når de stak hovedet ind under kalechen for at beundre den lille, med et skrig trak hovedet tilbage af forskrækkelse over de kæmpeøjne, der mødte dem inde fra puderne."

Mindetavlen

Tavlen findes over døren til Gammel Kongevej 9. Teksten på tavlen er:

"I DETTE HUS FØDTE
/ ASTA NIELSEN /
DANMARKS FØRSTE /
STUMFILMSTJERNE /
FØDT 11. 9. 1881 / GL.
KONGEVEJ 9. 5. SAL / DØD
25. 5. 1972 / KØBENHAVNS
KOMMUNE"

Litteratur: "Asta : mennesket, myten og filmstjernen : en biografi" af Poul Malmkjær. Haase, 2000.

Foto og tekst: Sune Hundebøl
Rådhusbiblioteket

Mindetavle på huset
Gammel Kongevej

Asta Nielsen og Poul Malmkjær i "Balletdanserinden".

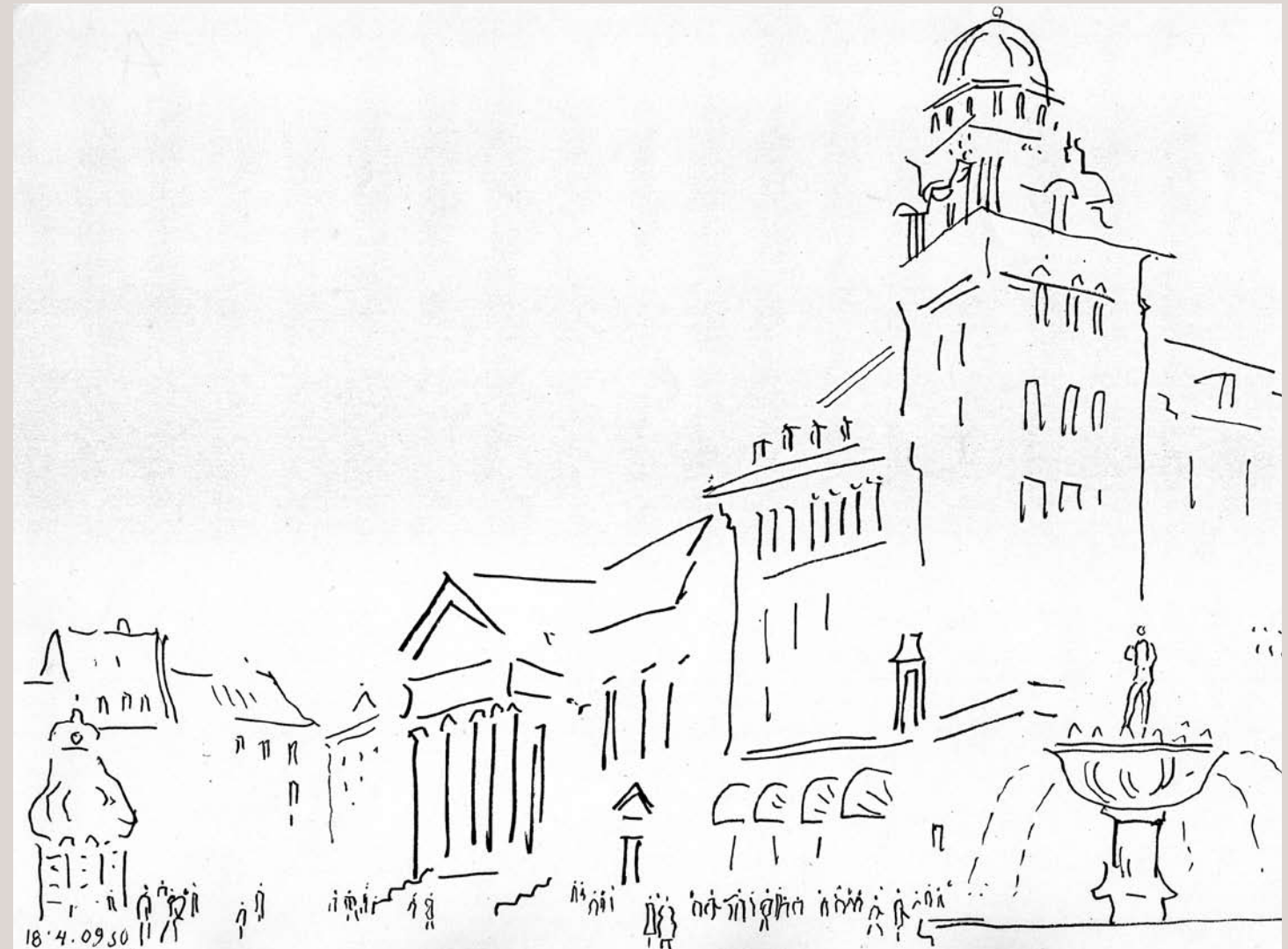

Domhuset og Fru Caritas
har en flirt gående.

Kunstmaleren Sven Okkels
tegner stemninger fra vores by
med en lille kommentar.

Sven Okkels fotograferet af Karsten Bundgaard

Tegningerne er blevet til på
byvandring, hvor Sven har
tegnet on location.

LISE AHLEFELDT UDSTILLEDE SINE MALERIER I STRÆDEDET

Ny kunstner kom til Indre By

Lise Ahlefeldt udstillede før jul i Lærerforeningens Galleri i Kompagnistræde. Det var Lises første udstilling i København, men den bliver forhåbentlig fulgt op af flere. Stræderne var forbi den fine udstilling for at se nærmere.

Lise, hvornår begyndte interessen for maleriet?

”Den har altid været der. Jeg har malet og tegnet hele mit liv. Jeg er nok den første generation, der fik Felia Oliekridt som barn, og jeg husker det, som var det i går. Det var

en fin lille pakke med 6 eller 10 farver. De var nok dyre, så jeg sled dem helt op.

Som 16-årig prøvede jeg at få noget maleundervisning og meldte mig på et kursus. Dér stod jeg som 16-årig blandt etablerede,

Lise er vild med knaster. Jo mere forfald, jo bedre. Et blad uden lidt vissent eller et æble uden orm er uinteressant. En perfekt drueklase på en tallerken ville være uvedkommende, fordi netop forfaldet i de halvrådne druer signalerer en dynamisk proces, hvor livet går fra det ene stadie til det andet.

Lise viser sin udstilling i Kompagnistræde frem, og hun havde stor succes med sine billeder.

voksne mennesker. De så mig slet ikke! Så jeg gik over i et hjørne, pæn og beskeden var man jo dengang. Og jeg tænkte, nå, men så må du vel hellere gå hjem. Og det gjorde jeg. Hjem i mine forældres kælder, og dér sad jeg med mine oliefarver. Siden kom andre interesser til, musikken har også altid fyldt meget. Jeg har

gået til kammerkoncerter fra jeg var 10, med mine forældre. Min mor spillede altid, og for mig spillede hun det wienerklassiske repertoire, Schumann, Litzst osv.

Jeg kom fra provinsen til København som 20-årig med en apoteksuddannelse, som jeg supplerede med en lægesekretæruddannelse.

Samtidig gik jeg en aften om ugen på Folkeuniversitetet hos Aksel Schiøtz og fordybede mig i den danske sangskat. Oveni tog jeg en afgangseksamen fra Margretheskolen.

Året efter gik jeg igen på Folkeuniversitetet, hos en fantastisk antikvitetshandler, Heide Hjald. Et

fuldstændigt forrygende menneske, som indførte mig i bronzer, jader og den orientalske kunstindustri. Det var en oplevelse ud over alle grænser.

Jeg har altid haft alle antenner ude. Så blev jeg gift, fik børn, passede job, startede egen virksomhed, fordi jeg gerne ville være hjemme hos børnene. Da

jeg havde gået hjemme et par år, begyndte jeg at interessere mig for det kreative igen og lavede bl.a. hårpynt, som jeg solgte til A.C. Bang. Så begyndte jeg at importere ting fra Paris, Milano, London og havde eneret på kollektioner i Skandinavien.

Dernæst kom interessen for Ikebana, som jeg har

LISE VISTE PÅ SIN UdstILLING MANGE STILLEBEN

beskæftiget mig med i 25 år. Ikebana er en gammel japansk kunstart, som opstod i 1300-tallet, og som fokuserer på smuk og symbolsk arrangement af blomster. I Japan bliver Ikebana-mesteren respekteret på lige fod med malere og billedhuggere.

Jeg opnåede 4 certifikater, det 4. certifikat er et lærercertifikat. Herefter var jeg medstifter af Sogetsu Study Group.

For nogle år siden begyndte jeg med decoupage og fremstillede bl.a. mange bakker. Bakkerne er så populære, fordi de indeholder eventyr og historier. Mens jeg sad der og klippede i de vidunderlige gamle mestres værker, kunne jeg pludselig se, at det var nu, at jeg skulle fatte penslerne for alvor.

For 3 år siden kontaktede jeg en fantastisk portrætmaler, Mads Rye, og spurgte om en plads på et af hans hold. Han sagde

til mig, at der aldrig var plads på hans hold, og at folk stod i kø i 8 år for at komme ind. Jeg sagde til ham, at jeg ville gøre hvad som helst for at komme med, sidde på en pind alleryderst, bare jeg måtte være til stede. Så fik jeg lov! Jeg har gået hos ham

en gang om ugen i 1½ år. Da jeg kom hos Mads første gang, havde jeg 3 forlæg med. Det hedder det, når man har noget med, man gerne vil male efter. Det ene var et hollandsk stilleben. Så sagde han: Er du kommet for at lære noget? Ja, sagde jeg,

Her igen er det forfaldet, det bullede og halvvisne blad, der er det interessante. Den grønne farve er ifølge Lise den sværeste farve, man kan blande, så den bliver så naturlig, at man næsten kan mærke bladet i hænderne.

Lise hostede anerkendelse for sine malerier.

det er jeg i hvert fald. Så kom jeg til at arbejde med det hollandske maleri og blev fascineret af Cornelis Giesbrecht; der kommer man ud i alle teknikker. Jeg bruger hørlærred og Old Holland-farver fra Københavns Farvehandel. Old Holland-farverne er fra den ældste farvefabrik i verden, fra 1600-tallet.

For 1½ år siden skete der det, at en sygeplejerske på Østerbro, som jeg kender, foreslog mig, at mine billeder blev udstillet i den klinik, hvor hun arbejdede.

Så fik jeg lidt blod på tanden. Den samme syge-

plejerske sagde til mig, at Gentofte Bio havde et galleri, hvor man kan hænge op. Jeg tænkte, at jeg da kunne ringe til Erik Hamre, som er direktør derude, og høre hvordan man gjorde. Han bad mig sende nogle filer med billeder, som han kunne vise til de andre, og det endte med, at jeg kom derud og udstillede. Der var ingen fernisering eller noget, jeg hængte bare forsigtigt op. Den dag, jeg hængte op, kom en, der passede akvariet, og som var Kunstforeningens formand derude, og så på mine billeder. Han sagde allerede da, at han gerne ville have

en udstilling med mig, og der skal jeg bagefter."

Vil du gå op i større lærereder?

"Det vil jeg meget gerne. Men jeg skal vokse med det, så jeg ikke drukner."

GULDSMED
LISBETH NORDSKOV
GOTHERSGADE 80
1123 KØBENHAVN K
TLF.: 60 64 97 19
www.lisbethnordskov.dk

Kastelskirken i København

En anderledes kirke i København

I vestre ende af Alarmpladsen, også kaldt Mønstringspladsen i Kastellet, som Eksercerpladsen hed engang, ligger en lille barokkirke omkranset af Kongens Bastion. Den er nummer to efter den første Kastelskirke, der blev nedrevet i 1704, i samme år den nye blev bygget. Arkitekten hedder Hans Erasmus von der Pfordten, kommandant på Kronborg. Entreprenør var den italienske muremester Domenico Pelli fra Strasbourg.

Kirken er sammenbygget med et stats- og militærfængsel på en sådan måde, at de indsatte fanger kunne overvære gudstjenesterne, først ved deres fysiske tilstedeværelse, senere ved lydkanaler i muren mellem kirken og fængslet.

Denne kombination er sikkert enestående i hele Europa. Von der Pfordten valgte en populær protestantisk kirketype fra 1600-tallet, hvor hoveddøren lå på langsiden og med en tagrytter i stedet for et tårn. De

menige måtte ikke gå ind ad hoveddøren, men havde deres dør på nordsiden.

Den nuværende fornemme hovedindgang med fire pilastre, to trappetrin og en pompøs stor trekantfronton tilføjet en cirkelmedaljon med Frederik IV's navneciffer fra 1705 var lukket efter 1857 og blev ombygget i 1880. Bygningens mure var malet røde og efter nogle år gule. I dag er arrestbygningen rødmalet.

Træværket inde i kirken er malet perlegråt, men som det altid er tilfældet med historiske bygninger, er der foregået mange

ændringer i kirkens indre i de over tre hundrede år, der er gået. Stengulvene blev i 1857 erstattet med plankegulve. Nu ligger der

de obligate flisegulve.

Væggene og loftet er skinnende hvide. De små forgyldte stjerner af gips, som alle københavnske kirker fik sat op i lofterne efter branden i 1728, er væk. De høje

Kastelskirken med den store eksercerplads som forgrund.

vinduer mod syd er genåbnet, efter at de stod tilmuret i over hundrede år.

Kastelskirkens oprindelige navn var "Slotskirken i Citadellet Frederikshavn". Navnet viser,

at den var tænkt som kong Frederik 3.'s kirke over for et kongeslot i Kastellet, hvor han kunne trække sig tilbage i sikker havn for den danske adel, der måske ville gøre oprør over at have mistet magten i

riget. Den blev planlagt af den nederlandske fæstningsingeniør Hendrik Ruse helt fra begyndelsen i 1661, men man ved ikke, hvornår der blev rejst en kirkebygning. Men da der for alvor var indrettet en reel kirke i en af stokkene, hørte den under flådens, det vil sige Holmens Provsti, som helt fra begyndelsen både havde Søetaten og Landetaten under sin forkyndelse. Efter protestantismens ind-

førelse var kirke og militær altid tæt forbundet. Med feltpræstetinstitutionen findes denne tradition den dag i dag.

På den måde blev den lille kirke en militærkirke for de tropper, der var indkvarteret på Kastellet. Kommandanten var kirkens patron, og hver søndag indtil 1862 gik skildvagter i parade foran indgangen under gudstjenester. Der var mødetvang for

alle indkvarterede. Først i 1860 lykkedes det for den liberale præst H. P. Ipsen at gøre det frivilligt at deltage i gudstjenesterne. Han var også kirkens redningsmand, da der var planer om at lukke den overflødige kirke, fordi datidens politikere ikke kunne leve med, at der skulle være hele to garnisonskirker i byen. Kirkesproget var oprindeligt tysk. Men i og med de norske soldater ikke kunne forstå prædikanten, og der kom flere og flere soldater fra kongeriget, prædikede den første fast residerende kapellan fra 1739 skiftevis på tysk og dansk, og fra 1808, da Danmark holdt op med at hverve lejesoldater,

var der kun tysk gudstjeneste hver fjerde søndag. Fra 1819 blev Kastellets tysktalende militærfolk henvist til den tyske garnisonskirke Tyske Frederiks Kirke i Strandgade.

Præsterne på Kastellet havde altid en lavere status end de andre præster i byen, fordi denne stilling var alt andet end attraktiv. Indtil arresthuset blev bygget bagved kirken, sad de lankede fanger og slaverne i fodjern med i kirkebænkene. Og de havde for vane at opføre sig ubehøvet, og der forekom voldelige scener. Kirken havde ingen kapital, og de eneste indtægter var søndagens tavlepenge

Dansk frokost når det er bedst

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcfeen.dk

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

Kastelskirken

Der var mødetvang i kirken for alle indkvarterede tropper. Kirkeloftet blev udlejet til officerskonerne som tørreloft for deres vasketøj.

og bøderne. Da kirken ingen gravpladser havde til udlejning, kom der heller ingen penge ind ad den vej.

Lejesoldaterne, der altid søgte at desertere, var heller ikke Guds bedste børn. Da fødsler og dødsfald på Kastelet blev nedskrevet for første gang i 1687 var samtlige 38 nyfødte børn af ugifte. Præsten skulle også være

til stede under de uhyggelige barbariske straffeforanstaltninger og de mange henrettelser, som der overgik garnisonen i de første årtier. Det var alt andet end populært hos unge teologer. De afdøde soldater og senere, da den første Garnisonskirkegård på Sankt Annæ Plads blev nedskrevet for første gang i 1687 var samtlige 38 nyfødte børn af ugifte. Præsten skulle også være

Norgesporten ad Citadelsvej (i dag Kastelsvej) til Garnisonskirkegården. Den lå i al dens tarvelighed mellem Almindelig Hospitals Fattigkirkegård og Pestkirkegården. Der var til at begynde med ikke råd til et orgel, og loftet blev udlejet til officerskonerne som tørreloft for deres vasketøj efter at loftet havde fået små tagvinduer.

Daværende organist Carl August Thielo fik 46 rd. årligt, en grotesk lav løn for at ringe med de to klokker, trække uret op og spille på positiv. "Hunger og Kummer ligesom kigger en ud af Øjnene" skrev han, inden han sagde op og blev en succesrig teaterdirektør. Først i 1756 var der råd til at købe et "rigtigt" orgel. I 1750-51 blev facaden gjort ekstra fin ved, at kgl. hofstukkator Giulio Guione fyldte frontonen ud med to figurer, en cartouche og rocailler, alle sammen af gips og belagt med bladguld og rød maling.

Efter at soldater og officerer i mindre og mindre grad havde brug for kirken, og der ikke var en kirke i nærheden for de familier, der boede omkring Sortedammen og langs Østerbro Allé, kom der flere civile københavnere i Kastelskirken, og konsekvensen var, at kirkens status i 1901 ændredes til sognekirke for den sydligste del af Østerbro, altså Glacis'et, Classens Have

og Sortedammen. I 1921 blev sognet gjort større i forbindelse med en nyopdeling af sognene i denne del af byen.

Kastelet blev som bekendt to gange i dets historie besat af fremmede magter. 1807 og 1940. Den engelske i september-oktober 1807 var en katastrofe for kirken. Alle stolestader blev brugt til brænde, tæpper, alterklæder, kalk og disk blev plyndret. Efter danske protester leverede englænderne de to sidste tilbage. Tyskerne efterlod Kastelet i maj 1945 i en sørgelig tilstand, men plyndrede kirken gjorde de dog ikke. I dag er Kastelskirken stadig en kombination af civil sognekirke og militærkirke.

SPÆNDENDE FORESTILLING I VERDENS MINDSTE TEATER

Skuespiller Bozena Partyka

VERDENS MINDSTE TEATER opstod i og omkring Albrechtsens Galleri, pavillonen Kronprinsessegade 3, hvor tirsdagssaloner og teaterforestillinger siden efteråret 2008 har været en fast del af galleriets repertoire. Kræfterne bag VERDENS MINDSTE TEATER er instruktør og skuespiller Ulla Koppel, der igennem mange år har produceret og instrueret en lang række forestillinger på københavnske scener, samt galleriejer og billedkunstner Annemette Albrechtsen. Ulla Koppel står for den

kunstneriske ledelse samt for instruktion af teaterdelen, og Annemette Albrechtsen for administrationen og daglig drift af både galleri og kulturarrangementer. En af ambitionerne er at gøre dramatikken tilgængelig og nærværende. Med sine kun 16m2 og top professionelle produktioner garanteres den modige tilskuer en intens og anderledes kulturoplevelse!

Med premiere d. 9. februar på skuespillet Sofya Andreyevna satser VERDENS MINDSTE

TEATER stort og ambitiøst. Det er et autentisk drama om Tolstoys enke, spillet af den anmelderroste karakter-skuespiller Bozena Partyka. Monologen er en bearbejdelse af bogen The last station af Jay Parini, som blev filmatiseret i 2008 i USA. Musikken til forestillingen er skrevet af Anders Koppel og vil blive fremført af cellisten Klara Preben-Hansen fra pavillonens hems oppe under loftet.

Sæsonens sidste forestilling Natflyver kommer som noget banebrydende til at foregå i bunkersanlæg nr. 30 inde i Kongens Have, hvor Albrechtsens Galleri for første gang nogensinde åbner for en lille håndfuld tilskuere. De vil eksklusivt blive fulgt ned i det igloformede betonrum, der for en stund vil være omdannet til et drømme-rejseunivers ved hjælp af Søren Brinks visuelle lyskoncept og Mira Noltenius manuskript og exceptionelle skuespil.

VERDENS MINDSTE TEATER's program kan læses på www.albrechtsen.dk der også informerer om galleriets udstillinger. Det anbefales kraftigt, at man bestiller billetter på forhånd. Pladserne er få, billetterne er eftertragtede, og VERDENS MINDSTE TEATER har for alvor slået sig fast i det københavnske kulturliv.

Tekst: Annemette Albrechtsen
Foto: Martin Lundo

Tvermoesgaard
Dansk frokost
RESTAURANT & BAR

Åbningstider
Mandag til torsdag 12-22
Fredag og lørdag 12-24

Køkkenets åbningstider
Mandag til fredag 12-16
Lørdag 12-16

Rosengården 12 • 1174 København K
Tlf: 33 12 65 78 •
www.tvermoesgaard.dk

Vinstuen Bernikow
Byens bedste sild

Køkken åbent fra
11:00 - 15:30
Nyd frokosten og et
glas koldt Tuborg fadøl
i vores overdækkede
gårdhave

Kristen Bernikows Gade 2
1105 København K
33125256
www.bernikow.dk

ROSENGÅRDENS Bodega

Det er her man
hygger sig!

Åbningstider
Man. - Lørd. 10-02
Søndag: 12 - 20

Irish coffee 35,- / Stor fadøl 35,-

Rosengården 11
1174 København K
Telefon: 3312 4625

NY INTERNATIONAL MODE FORRETNING I STRÆDEDET

Spændende designertøj i
Kompagnistræde

En ny forretning – Two and Eight – har set dagens lys i Kompagnistræde 28. Færøske Solveig Kunoy har åbnet en specialforretning med tøj fra Japan, som ellers kun bliver solgt i London, Milano, Paris og Tokyo. Solveig har før solgt tøjet på Færøerne, hvor hun har haft en meget kendt butik i Torshavn. Men drømmen om at præsentere tøjet for et større, skandinavisk publikum har længe været der, og nu har Solveig så kastet sig ud i at åbne butik i København.

Tøjet er specialtøj af meget høj kvalitet med et stærkt, personligt udtryk. Solveig kender

designeren og leverandøren personligt og håndplukker tøjet selv. Det er tøj, der kan bruges af kunder fra 14 til 60+, så der skulle nok kunne findes noget til enhver. Vi ønsker Solveig velkommen til Indre By.

Solveig i sin butik "TWO AND EIGHT" i Kompagnistræde 28.

Vi har også...

- Udstillingssystemer
- Bannere
- Brevpapir & kuverter
- Skilte
- Magnetskilte til biler
- Papir til kontormaskiner
- Flyers
- Menukort
- Visitkort
- Tryk på t-shirt
- Prislister
- Folie til butiksvinduer
- Plakater
- Julekort

Vester Kopi Norregade 7 • 1165 København K • Tlf.: 33 14 58 33
Mail: noe@vesterkopi.dk • www.vesterkopi.dk

MARV & BEN
Gastronomisk værtshus

Snaregade 4 - 1205 Kbh.K - Tlf. +45 3391 0191
www.marvogben.dk - Mandag - lørdag 18 - 22
Frokost mandag til lørdag 12-14

Før og nu

Billedet her viser Gammel Strand fotograferet omkring 1860 af L.U. Pio. Dengang som i dag var der forhindringer for trafikken. I dag er det metro-byggeriet, i 1800-tallet var det beboerne i København, der brugte gaden til luftning og tørning af sengetøj og andre huslige aktiviteter. Til højre i billedet ses Thorvaldsens Museum, som var kommet på plads i 1848, efter at en landsomfattende indsamling, en kongelig donation

og et bidrag fra Københavns Kommune havde muliggjort byggeriet.

Fotografi fra omkring 1862. Thorvaldsens Museum var færdig bygget i 1848. Fiskebådene fyldte godt op i kanalen. I midten af billedet ses Plougs Gård, den var ejet af digteren Carl Ploug. H.C. Andersen opholdt sig også meget i ejendommen.

Spiret på Nikolajs tårn kom på i 1909 og var tegnet af Amberg og betalt af brygger Jacobsen. Tårnet blev påbegyndt i 1582 af Christoffer Walkendorf. I 1611 får tårnet et højt 8 kantet spir, det faldt dog ned i 1628 under en januarstorm. I 1669 kom der et renessancespir på tårnet. 1795 under den store brand styrter spiret ned. I 1807 påtænkes det at indrette resterne af kirken som nationalmuseum og brandstation. Men i 1807 brænder englenderne byen af. I 1820 bliver der lavet hovedbrandstation og tårnet anvendes som brandmeldestation.

Toga

Fyraftensøl

30,-

STORE KIRKESTRÆDE 3 - 1073 København K
Telefon 33 12 21 26 - toga@toga.dk
www.toga.dk

De russiske bade midt i København

Postkort fra det russiske dampbad i Amaliegade

Abonnementskort til badet.

På et ældre postkort fra Hubert Erichsens Kunstforlag er øverst afbilledet en "Aboneret Indgangs Billet til Damp og Douche Badene i Amaliegaden No. 158" og nederst teksten "Tirsdag, Torsdag og Lørdag Formiddag kuns tilgængelig for Damer".

Mere præcist er der tale om en indgangsbillet til den første offentlige badeanstalt med russiske dampbade åbnet den 9. marts 1828 i en bygning beliggende på matrikel 158 (Amaliegade 3) senere vist på Sterns Københavnskort fra 1840-41.

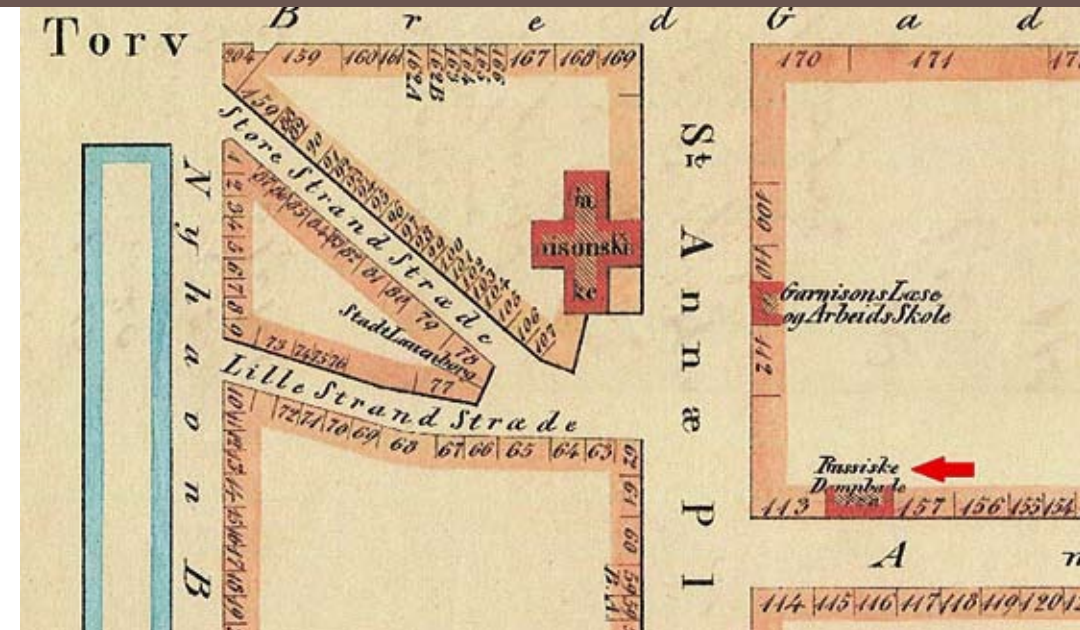

I åbningsåret var Københavns befolkningstal vokset til o. 110.000; Frederiksberg til o.

1.500 og Østerbro med o. 1.500 landligere. Års uhygiejniske forhold og epidemier

Sterns Københavnskort fra 1840-41, det viser Amaliegade 3

havde ført mange dødsfald med sig i den efterhånden stærkt overbefolkede by. Et stort behov for byggepladser og boliger havde resulteret i, at husene byggedes højere samtidig med opførelser af et stort antal side- og baghuse.

Myndighedernes opmærksomhed rettedes nødvendigvis mod bedre sundhedsforhold og sygdomsbehandling. Siden starten af 1800-tallet udviklede sundhedsvæsenet sig til at blive en stadig større del af det offentlige system. I den forbindelse steg antallet af besøgende til badeanstalterne markant. Enkelte læger anbefalede også anstalterne ud fra overvejelser om de diætetiske helbredende virkninger, og hvor de russiske dampbade i Amaliegade anbefalede. Dampbadene udøvedes i den russiske type sauna (Banja), som i anvendelse og praksis er nært beslægtet med den finske sauna, hvor det for begge typer hovedsageligt drejer sig om helbredende "svedebade" udført i dampopvarmede rum eller badehuse med efterfølgende kolde bade uden for saunaen.

Badeanstalten i Amaliegade har givet været vel besøgt. H.C. Andersen skriver i et brev til livsvennen, forfatterkollegaen og helbredsmæssigt svage Henriette Hanck "Jeg har ikke været ude i Kastellet, fordi

jeg hele Vinteren har været sygelig, Lægen har ikke givet Sygdommen Navn, Collins kaldte den Indbildning; imidlertid har jeg brugt nogle russiske Dampbade, men de synes at have forøget Sygdommen, som nu Lægen kalder for Nervesvækkelse ..." Vi ved også, at Søren Kirkegaard søgte datidens diætetik-kyndige læge Oluf Lundt Berg for sit svage helbred og fik anbefalet "Dampbadene og de russiske Bade". Som H.C. Andersen var også Søren Kirkegaard i tvivl om den helbredelsesmæssige effekt af badene.

Myndighedernes opmærksomhed på et forbedret offentligt sundhedssystem var meget påkrævet, hvilket efterfølgende udpluk af eksempler fra datiden klart giver udtryk for:

1764
291 lokummer havde direkte afløb ud i rendestene.

1853
En koleraepidemi medførte 4.737 dødsfald.

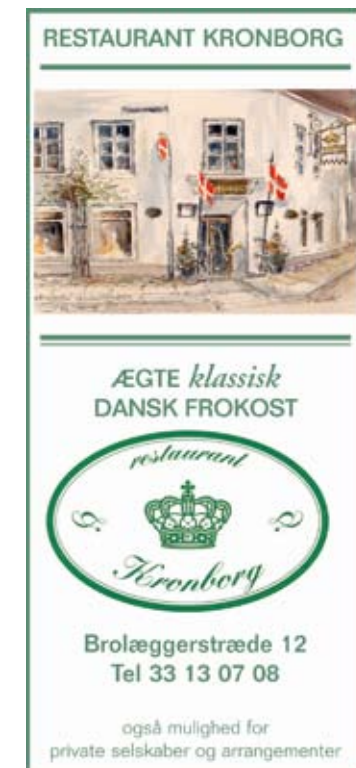
1860
De første underjordiske klokanlæg udførtes med udløb i havnen og kanalerne. Afløb fra vandklosetter til disse anlæg blev forbudt. Tømmesystemet opretholdtes.

1863
Det opgjordes, at over 3.000 kreaturer var opstaldede i den overbefolkede indre by.

Hvornår dampbadene i Amaliegade forsvandt ud af gadebilledet står noget uklart, men badeanstalten var under alle omstændigheder en opstart

til bedre hygiejniske forhold for København. Forhuset med sidehuse og forrest beliggende baghuse nedrevedes i 1957 samtidig med nabobygningen, det schalburgterede Domus Medica. På den store grund opførte BP o. 1970 et nyt hovedsæde, som siden overtoges af finansielle huse.

www.straederne.dk
Nyhed til Strædernes annoncører og læsere!

NYHEDER HVER DAG!

VEJRET I KØBENHAVN HVER DAG!

På vores hjemmeside får du hver dag dagens vigtigste nyheder og en frisk vejrudsigt for de kommende 4 dage i København

Strædernes faste annoncørers annoncer er på hjemmesiden www.straederne.dk. Ved et klik på annoncen linkes der til annoncørens hjemmeside. Du kan også læse alle de tidligere numre af Stræderne.

FAST E ANNONCØRER KAN UD OVER ANNONCEN I BLADET GRATIS FÅ DERES ANNONCE PÅ VORES WEB-SIDE VEJEN DIREKTE TIL VORES ANNONCØRER!

VK-Gruppen - Stræderne
Badstuestræde 15,
DK-1209 København K.
Tlf: 33155666
Email: kbb@straederne.dk

Stræderne
er Københavnerbladet der henvender sig til beboere, handlende, politikere, forretninger og restauranter, der har interesse for byens liv og trivsel, byens gader og stræder. Bladet udkommer 11 gange om året med nyt om det som rør sig i byen. Bladet har en stab af professionelle skribenter, fotografer og lay-out'ere.

Annancer : P. Stisen, tlf: 40748221

Stræderne
i København

Det nye Apotek
Et stædt hvor man
kan købe medicin
og god dansk mad.

frukost fra 95-
aften menu fra 95-

Sten
Københavnstræde 15
Telefon 33123606
www.
det lille apotek.dk

Restaurant Tvermoesgaard i Rosengården.

Helene Eiby overtog Tværen, som Restaurant Tvermoesgaard også kaldes, i december 2010. Tværen byder på et klassisk udvalg af frisksmurt smørrebrød og serverer også solid hjemmelavet mad. Inspirationen i køkkenet kommer i høj grad fra "the grand old ladies" inden for dansk madlavning, Madam Mangor og frk. Jensen, som i øvrigt levede sit voksne liv i Nørregade. Madam Mangor levede i København fra 1781 til 1865. Hun blev enke i en meget ung alder og måtte alene forsørge 3 små døtre. Hendes første kogebog, Kogebog for smaa Husholdninger, udkom i 1837.

Frk. Jensen, Kristine Marie Jensen (1858-1923), fulgte i Madam Mangors fodspor. Hun blev født i Randers, tog til England for at lære husholdning og kom tilbage til Danmark, til København, og kom i huset i Nørregade hos skolebestyrer J.C. Melchior, som var blevet enkemand. Lidt underforstået i historien dannede de nok lidt par gennem de 33 år, frk. Jensen var der. Hun blev en elsket plejemor for vores senere store opera-sanger Lauritz Melchior. Hendes kogebog blev en stor succes, og det var for hendes penge, at Lauritz Melchior kunne uddanne sig til operasanger. Senere

blev hun medarbejder på Politiken, ugebladet Hjemmet og tidskriftet Haven. Hendes kogebog, hvis grundholdning er økonomi og mådehold, henvendte sig til den voksende gruppe af borgerlige husholdninger, som ikke længere behøvede at leve af egentlig fattigmandskost. Hendes bog blev allerede i hendes levetid en kæmpesucces og udkom i 27 oplag. Bogen udkommer stadig.

Det er med udgangspunkt i den historie, at Tvermoesgaard i dag gerne vil lave dansk mad, som ikke nødvendigvis bare er smørrebrød, men gamle husholdningsretter. Den gode mad serveres på platter fra Den Kgl. Porcelainsfabrik. Det er en skik, der stammer fra Helenes barndomshjem, hvor julemaden altid blev serveret på gamle platter. Maden tager sig rigtigt godt ud på den blå baggrund, og ideen med at videreføre den gamle tradition har vist sig populær. Gæsterne er velkomne til at købe deres tallerken med hjem til en meget fornuftig pris.

Her viser kokken Holger Jørgensen 2 eksempler på god, dansk mad efter Frk. Jensens forbillede, men med visse fornyelser.

Retten med kødkiverne og rodfrugterne arrangeres på den fine Kongelige Porcelæns platte. Med den blå baggrund tager retten sig rigtig flot ud.

Lun, mager nakkekam af svin anrettet på rodfrugter og kål. Egentlig gammel traditionel husmandskost, hvor man i gamle dag nok ville have brugt saltet flæsk, men det har vi modereret lidt af hensyn til tidens smag. Svinekød står fint til kål og rodfrugter, let krydret med frisk timian.

Holger Jørgensen nyder at lave de gamle danske retter, og lader sig rigtig inspirere af de gamle kogebøger, som frk. Jensens bestseller, der er trykt i et usandsynligt stort antal. Der serveres også de nyere kendte lune retter og dansk smørrebrød.

Kalvefrikassé laver vi efter opskrift fra Hedvig Katrines Kogebog fra 1763. Frikassé er en tilberedningsform, der stammer fra den tid, hvor man havde åbne ildsteder og sammenkogte retter, der kunne stå i den store gryde og snurre i timevis. Denne opskrift er meget enkel: kogt kalvekød med løg, persille, friske asparges og champignon i en flødesauce.

Kulturhistoriske- og litterære byture
www.peter-og-ping.dk
 Krusemyntegade 25 - 1318 København K
 Telefon: 27 12 89 51

PLOUG
FOTOGRAFI

Portræt eller familiefotografering på vores nye studie i Lavendelstræde:
Pakke incl. fotografering, 60 prøvebilleder og to færdigretoucherede
13 x 18 forstørrelser.
1270,-

Bryllupsfotografering on-location:
Priser fra 3450,-

